

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการผู้ใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ 73 จังหวัด ยกเว้น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และนนทบุรี คิดเป็นร้อยละ 99 ของประเทศ ปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นของผู้ใช้ไฟ และยังเป็นการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพในการจ่ายไฟให้ดียิ่งขึ้นด้วย ดังจะเห็นได้จากสถานีไฟฟ้าย่อย (Sub-Station) ที่ถูกก่อสร้างเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจ่ายไฟฟ้า ปัจจุบันสถานีไฟฟ้าจะทำหน้าที่เพื่อลดแรงดันในการจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบจำหน่าย เพื่อให้การจ่ายไฟฟ้าเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสถานีไฟฟ้ายังเป็นหน่วยประสานงานในการแก้ไขปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้องด้วย ปัจจุบันปีพ.ศ.2552 พื้นที่จังหวัดสมุทรสาครขึ้นอยู่กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3 ภาคกลาง ประกอบด้วย พื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี และเขตอำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรี (ฐานข้อมูลจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคกลาง, 2552) สถานีไฟฟ้าถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญกับระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่คอยทำการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

ปี พ.ศ.2552 จังหวัดสมุทรสาครมีสถานีไฟฟ้าย่อย ในเขตพื้นที่ทั้งหมด 11 สถานี ประกอบไปด้วย สถานีไฟฟ้าสมุทรสาคร 1, สถานีไฟฟ้าสมุทรสาคร 2, สถานีไฟฟ้าสมุทรสาคร 3, สถานีไฟฟ้าสมุทรสาคร 4, สถานีไฟฟ้าสมุทรสาคร 5, สถานีไฟฟ้าสมุทรสาคร 7, สถานีไฟฟ้าท่าทราย, สถานีไฟฟ้าบ้านแพ้ว, สถานีไฟฟ้าบางปลา, สถานีไฟฟ้าเอกชัยและสถานีไฟฟ้าสินสาคร ซึ่งจาก 11 สถานีนี้พบว่า เป็นสถานีที่มีการส่งมอบงานการก่อสร้างล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญาการก่อสร้างถึง 9 สถานี (ฐานข้อมูลจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคกลาง, 2552) โดยปกติทั่วไปความล่าช้าเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ในการทำงานเกือบทุกประเภท เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำซากในทุกสาขาวิชาชีพทั่วโลก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมก่อสร้างมักจะประสบปัญหาความล่าช้าอยู่เสมอ ในที่นี้ที่รวมการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยไว้ด้วย ถ้าโครงการก่อสร้างเกิดความล่าช้าขึ้นแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อเป้าหมายของโครงการทั้งด้านราคา คุณภาพ และความปลอดภัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมถึงย่อมกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย เพราะอุตสาหกรรมก่อสร้างถือได้ว่าเป็นภาคอุตสาหกรรมหลักอย่างหนึ่ง

ที่มีผลต่อค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในยามเศรษฐกิจขาขึ้นหรือขาลงก็ตาม เพราะถ้าการก่อสร้างนั้นเกิดความล่าช้าก็หมายถึง เงินตราที่สูญหายไปโดยไม่ทำให้เกิดค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นการสูญเสยเงินตราโดยไม่จำเป็นนั่นเอง

เนื่องจากในการก่อสร้างมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมายที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า เช่น สภาพพื้นที่ก่อสร้าง การเลือกใช้เทคโนโลยีการก่อสร้าง วงเงินงบประมาณค่าก่อสร้าง ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในงานก่อสร้างทุกฝ่าย เป็นต้น ดังนั้นระยะเวลาที่ใช้ในการก่อสร้างจึงมีความผันผวนไปตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเหล่านี้ เพราะฉะนั้นแล้ว เราจะทำอย่างไรที่จะสามารถทราบถึงสาเหตุที่ทำให้การก่อสร้างล่าช้า รวมไปถึงความสัมพันธ์ของสาเหตุความล่าช้า เพื่อที่เราจะได้หาแนวทางในการป้องกันสาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าได้ถูกต้อง ทำอย่างไรจึงจะสามารถหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้จากการก่อสร้างได้ และทำให้การดำเนินการก่อสร้างสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้ในที่สุด จากงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศตั้งแต่ ปี พ.ศ.2525-2550 พบว่า ปัญหาของความล่าช้าในงานก่อสร้างมักเกิดขึ้นจาก 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การบริหารด้านการเงิน การบริหารด้านทรัพยากรคน การบริหารด้านทรัพยากรวัสดุ การบริหารด้านเครื่องจักร และการบริหารด้านการจัดการงานก่อสร้าง

จากปัญหาและสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าปัญหาการส่งมอบงานล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญาการก่อสร้างนั้นจะทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย และเพื่อเป็นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาการส่งมอบงานก่อสร้างสถานีไฟฟ้าล่าช้า จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง “สาเหตุการส่งมอบงานก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยล่าช้าในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร” โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะทำให้ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาในการบริหารงานก่อสร้างสถานีไฟฟ้า และเพื่อเป็นข้อมูลชี้แจงและสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้าง อันเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาให้การก่อสร้างสถานีไฟฟ้าได้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลา ตลอดจนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุการส่งมอบงานการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย ล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญา ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครตามความคิดเห็นของผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการส่งมอบงานก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญา ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง

สมมติฐานการวิจัย

1. สาเหตุการส่งมอบงานการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย ล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญา ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการส่งมอบงานการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญา ระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาการส่งมอบงานการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย ล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญา ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้คือ

1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 ด้านการเงิน
 - 1.2 ด้านบุคคล
 - 1.3 ด้านวัสดุ
 - 1.4 ด้านเครื่องจักร
 - 1.5 ด้านการจัดการงานก่อสร้าง
2. ด้านตัวแปร
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ในการวิจัยครั้งนี้คือ
 - 2.1.1 ความคิดเห็นของผู้ว่าจ้างต่อการส่งมอบงานล่าช้า
 - 2.1.2 ความคิดเห็นของผู้รับจ้างต่อการส่งมอบงานล่าช้า
 - 2.2 ตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้คือ

สาเหตุการส่งมอบงานล่าช้าในการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย ในพื้นที่ จังหวัดสมุทรสาคร ใน 5 ด้าน ได้แก่

- 2.2.1 ด้านการเงิน
- 2.2.2 ด้านบุคคล
- 2.2.3 ด้านวัสดุ
- 2.2.4 ด้านเครื่องจักร
- 2.2.5 ด้านการจัดการงานก่อสร้าง

3. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับเหมา ผู้จัดการ โครงการ บุคลากรในแผนก โครงการงานก่อสร้าง วิศวกรควบคุมงาน หรือบุคคลที่รับรู้สถานการณ์หน้างาน ได้เป็นอย่างดีรวมทั้งสิ้นจำนวน 108 คน ใช้ทั้งหมดที่มีอยู่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

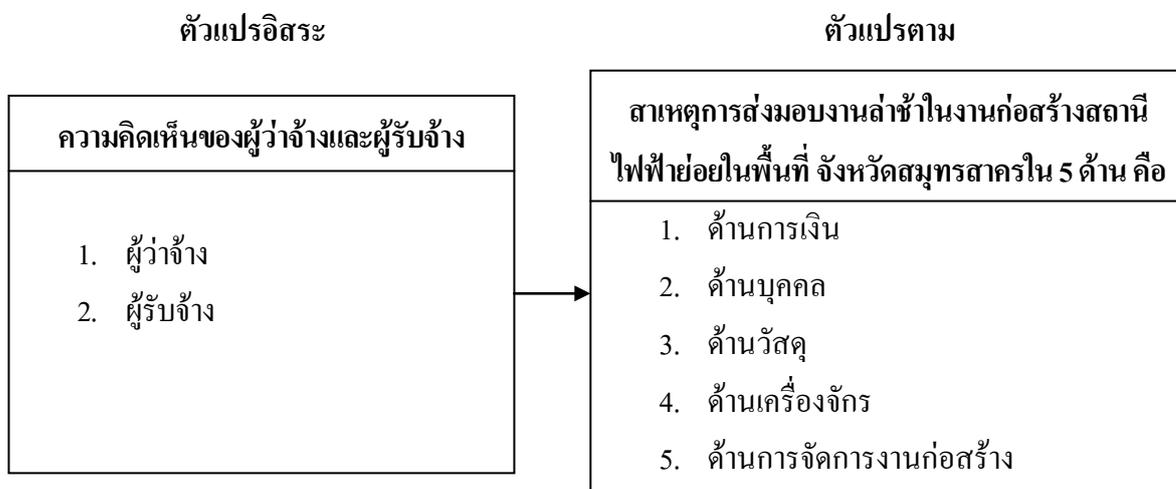
4. ด้านพื้นที่

เน้นการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครเท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 – 2550 แล้วสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องสาเหตุการส่งมอบงานล่าช้าเกินกำหนดตามสัญญาการก่อสร้างในงานก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การส่งมอบงาน หมายถึง การกำหนดกฎเกณฑ์ มาตรฐาน และเวลา เพื่อเป็นการกำหนดถึงข้อตกลงระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้ถูกว่าจ้างเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีผลในด้านของกฎหมาย

2. ผู้ว่าจ้าง หมายถึง พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย สถาปนิก/วิศวกร พนักงานผู้ปฏิบัติงานภายในสถานี
3. ผู้รับจ้าง หมายถึง ผู้รับเหมาก่อสร้าง วิศวกรและหัวหน้างานก่อสร้าง ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็นผู้รับเหมาหรือผู้ประกอบการก่อสร้างควบคุมตามพระราชบัญญัติการประกอบอาชีพงานก่อสร้าง พ.ศ.2522 ในจังหวัดสมุทรสาคร ที่เคยรับเหมางานก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อย
4. ผู้รับเหมาช่วง หมายถึง บุคคลหรือทีมงานผู้ชำนาญงานเฉพาะด้านที่ผู้รับจ้างมีการจ้างให้ทำการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าแทนผู้รับจ้าง
5. สถานีไฟฟ้าย่อย หมายถึง หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่เพื่อลดแรงดันในการจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบจำหน่าย เพื่อให้การจ่ายไฟฟ้าเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหน่วยประสานงานในการแก้ไขปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง
6. การบริหารด้านการเงิน หมายถึง สาเหตุเกี่ยวกับการขาดการวางแผนทางการเงิน เกิดการทุจริตในด้านการบริหารเงิน ขาดการควบคุมและตรวจสอบ ขาดประสิทธิภาพทางการเงินทำให้มีการเบิกจ่ายที่ล่าช้า การทำบัญชีที่ไม่ได้มาตรฐาน และการขาดเงินทุนหมุนเวียน เป็นต้น
7. การบริหารด้านทรัพยากรคน หมายถึง สาเหตุเกี่ยวกับการขาดแคลนแรงงาน คนงาน ขาดทักษะและความรู้ในการทำงาน แรงงานทำงานไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จำนวนแรงงานน้อยไม่เหมาะสมกับงานที่จะทำ ปัญหาความขัดแย้งของคนงาน และผู้รับเหมาย่อย ขาดประสิทธิภาพ เป็นต้น
8. การบริหารด้านทรัพยากรวัสดุ หมายถึง สาเหตุเกี่ยวกับการสั่งและส่งวัสดุผิดพลาด ร้านวัสดุส่งของไม่ทันตามกำหนด วัสดุขาดตลาด วัสดุไม่เพียงพอต่อการทำงาน และวัสดุเกิดความเสียหายระหว่างการก่อสร้าง เป็นต้น
9. การบริหารด้านเครื่องจักร หมายถึง สาเหตุเกี่ยวกับการรอคิวใช้เครื่องจักร ประเภทของเครื่องจักรไม่ตรงกับงานที่ทำ เครื่องจักรมีไม่เพียงพอกับความต้องการ เครื่องจักรไม่มีประสิทธิภาพ การขาดเครื่องจักรสำรอง และเครื่องจักรเสียหายบ่อยขาดการบำรุงรักษา เป็นต้น
10. การบริหารด้านการจัดการงานก่อสร้าง หมายถึง สาเหตุเกี่ยวกับการออกแบบอาคารที่ไม่เหมาะสมกับสภาพหน้างานจริง การขาดแผนสำรองที่มีคุณภาพเมื่อเกิดปัญหาหน้างานจริง แบบก่อสร้างมีขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน แบบที่สร้างมีความขัดแย้งกันไม่สามารถทำได้จริง ความเข้มงวดด้านความปลอดภัย และความไม่สะดวกเกี่ยวกับสถานที่ปฏิบัติงานทำให้ขาดความคล่องตัว เป็นต้น